

A NAGYKANIZSAI DR. MEZŐ FERENC GIMNÁZIUM ÉS
KÖZGAZDASÁGI SZAKKÖZÉPISKOLA,
GÉPÍRÓ ÉS GYORSÍRÓ SZAKISKOLA

JUBILEUMI ÉVKÖNYVE

1989—90



1964—1989

KÖZZÉTETTE AZ ISKOLA IGAZGATÓJA
AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJÁN

T A R T A L O M

MAYER FERENC: Köszöntő	1
Dr. HORVÁTH GYÖRGY: A 25 év története	3
Dr. CSANÁDI ÁRPÁD: Dr. Mező Ferenc életútja	9
Dr. RÓZSÁNÉ	
Dr. LENDVAI ANNA: Emlékképek diákkoromból	16
Dr. VÁNDOR LÁSZLÓ: Hogyan lettem régész?	20
Az iskola volt és jelenlegi nevelői	22
Az 1989 90. tanév nappali tagozatos tanulói	24
MAYER FERENC: Az iskolában folyó nevelő-oktató munka rendszere és szervezete	36
Részlet BIRKNER ZOLTÁN OKTV győztes dolgozatából	38

Kiadja: A nagykanizsai Dr. Mező Ferenc Gimnázium és
Közgazdasági Szakközépiskola, Gépíró és Gyorsíró Szakiskola

Felelős kiadó: Mayer Ferenc

Zalai Nyomda, Nagykanizsa 89 1706

Felelős vezető: Vastag Béla

Köszöntő

25 évvel ezelőtt városunk és környékének demográfiai helyzete, a pályaválasztás előtt álló tanulók választási lehetőségeinek bővítése hívta életre az iskolát.

Az eltelt negyedszázad nem történelmi mértékű idő, az iskola életében mégis jelentős esemény a múlt felidézése, mert lehetőség arra, hogy erősítse az Alma Materhez tartozás érzését mindazokban, akik valamilyen módon az iskolához tartoztak vagy tartoznak.

A 25 év magyar oktatásügyének átgondolt, kevésbé szerencsés vagy éppen rossz szárnypróbálgatásainak sok-sok formáját „szelvedte el” az iskola. A többféle funkciónak megfelelés, a gyakori változtatások a mindenkori iskolai közösség megújulási képességét erősítették.

Fokozatosan kristályosodott ki az iskola sajátos jellege, nevelési rendszere, több ezer tanuló kapott érettségi bizonyítványt, felvértelve őket a továbbtanulás vagy a munkába állás képességével. Negyedszázados tisztességes nevelő-oktató munkával, a városban egyedi szakképzési funkciójával az iskola kivívta magának helyét városunk közoktatási rendszerében.

A Dr. Mező Ferenc Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Gépíró és Gyorsíró Szakiskola vezetése nevében az intézmény 25 éves jubileuma alkalmából köszöntöm az iskola volt és jelenlegi nevelőit, dolgozóit és tanulóit, kegyelettel emlékezvén azokra, akik már nem lehetnek közöttünk.

Mayer Ferenc
igazgató

A 25 ÉV TÖRTÉNETE

1964. augusztus 30-án, 10 órakor szólalt meg az első hivatalos csengőszó az akkori Nagykanizsai 2. sz. Gimnáziumban. A város fejlődése, iskolás korú népességének gyarapodása, az általános iskolát végzett tanulók választási lehetőségeinek bővítése hívta életre az intézményt. Az újonnan épült iskola avatására, ünnepélyes átadására tehát 1964. augusztus 30-án került sor. Debreczeni Attiláné, az iskola első igazgatója ekkor vázolta az intézmény céljait, feladatait, amelyek alapot jelentettek a további munkához, az iskola sajátos arculatának kialakításához.

A napi nevelő-oktató munka tárgyi feltételei kezdetben adottak voltak, a típusterv nem építészeti „csodát” hozott létre, az iskola egyre bővülő speciális feladatainak ellátásához már kezdetben sem biztosította a megfelelő feltételeket. Ezért 1965-től ún. iskolakerttel gyarapodott az iskola, 1966-tól pedig a gimnáziumi biológia-kémia tagozat zavartalan működéséhez két laboratóriumi gyakorlóterem kialakítására került sor. A tanulólétszám emelkedése miatt 1971-ben az épületkomplexum öt tanteremmel és egy könyvtárhelyiséggel bővült a keleti szárnyon. 1984-re a hely ismét szűknek bizonyult, mert három tanulócsoporthoz már nem jutott állandó tanterem, így esedékessé vált az iskola épületének bővítése és — az elhasználódás következtében — teljes rekonstrukciója. Az épület bővítési és felújítási munkálatai 1985-ben kezdődtek el, és 1988 szeptemberére fejeződtek be. A 34 milliós munkálatok eredményeképpen az iskola újabb három tanteremmel bővült, és megtörtént az épület világításának, fűtésének korszerűsítése, felújítása. A feltételek tehát lényegesen javultak, bár a zsúfoltság nem szűnt meg. A nevelő-oktató munka tárgyi feltételeinek javításában, korszerűsítésében jelentős dátum 1986. október 31-e, amikor országos mércével mérve is jelentős, korszerű számítástechnikai laboratórium létesült, illetve az 1988-ban kialakított sportudvar jelentősen javította a testnevelés és a tömegsport feltételeit.

1967-ben került sor az iskola névadására, Dr. Mező Ferenc nevének felvételére. A róla való megemlékezés, emlékének, munkásságának ápolása beépült az iskolai hagyományok rendszerébe.

A **gimnázium** mint iskolatípus a maga sajátos funkcióival a 25 év során nem változott, bár a változó oktatáspolitikai szelleme

nem hagyta érintetlenül. A gimnáziumban a 60-as években és a 70-es évek elején tért hódító gyakoarlati képzés szinte megoldhatatlan feladat elé állította az iskolát. Az oktatáspolitikai elvárásainak megfelelő helyi feltételek ugyanis hiányoztak. A teljesen életképtelennek bizonyuló ún. 5+1-es forma már-már komolytalanná tette a gimnáziumi nevelő-oktató munkát. Az ún. politechnikai képzésben részt vevő tanulók az érettségi vizsgával párhuzamosan szakmai minősítő vizsgát tehettek, amely azt a lehetőséget biztosította számukra, hogy rövidebb idő alatt szerezhettek szakmunkás képe-sítést. A tanulók előképzése a város üzemeiben, szövetkezeteiben, ill. iskolai gyakorló kertben történt. A források a következő szakmai területeket említik: gyümölcsstermelő és faiskola kezelő, növény-termesztő, szántóföldi növénytermesztő gépész, zöldségtermelő és hajtató, autószerelő, esernyővázkészítő, esztergályos, géplakatos, rádióműszerész, asztalos, gyümölcs- és szőlőtermesztő stb. A később szervezett heti 2 órás termelési gyakorlatok fokozatosan az iskolában szerveződtek, az 1967-es feljegyzések elsősorban biológiai-kémiai gyakorlatokról, gyors- és gépírásról, műszaki rajzról, könyv-kötésről, vas- és fémmunkákról és mezőgazdasági gyakorlatokról tanúskodnak. Az élet bizonyította, hogy az 5+1-es forma életképtelen, ezért 1975-től fokozatosan megszűnik, a gimnázium kezdi visszanyerni eredeti, máig érvényes funkcióját. Feltétlenül meg kell említeni az 1966-tól 1982-ig működő biológia-kémia tagozatot, amely eredményesen töltötte be szerepét, de ezt a szisztémát országosan megszüntették.

A gimnázium életében jelentős változás az 1978/79. tanévtől fokozatosan bevezetett új tantervek szerinti oktatás. A tanulók fakultatív választási lehetősége feltétlen előrelépést jelentett az iskolatípus életében, de kötelező jellege miatt nem töltötte be kívánt szerepét. 1988-tól a fakultáció önkéntességének bevezetése kedvező fogadtatásra talált a nevelők és a tanulók körében egyaránt. Az 1986-ban indított speciális tantervű idegen nyelvi osztály pedig új színfoltja az iskolának. A gimnáziumban folyó idegen nyelvi képzés változásai jól tükrözik a társadalom idegen nyelvek iránti érdeklődését. Az első tanévben orosz, német, latin és francia nyelv tanítására volt lehetőség, természetesen az orosz kötelezősége mellett. Fontos lépés volt az 1967-68-ban indított „A” tantervű biológia-kémia tagozatos osztály latin nyelvvel való kapcsolódása, amely feltétlenül a továbbtanulást segítette. A 70-es évek magyar társadalmának idegen nyelvek iránti közömbösségét jól mutatja az is, hogy a francia nyelv iránti érdeklődés szinte teljesen elhalt, de érdektelenségbe fulladt az 1974-ben indított német nyelvi

szakosított tantervű osztály is. Az idegen nyelvek ismerete iránti igény a 80-as évektől fokozatosan nő. Az iskolában 1982-től második idegen nyelvként választható lett az angol. Az igazi áttörést a már említett speciális tantervű idegen nyelvi osztály jelentette.

A **szakközépiskolai képzés** 1965-ben kezdődött az iskolában. Az ipari szakközépiskola első évfolyamára beiratkozott tanulók a mechanikai műszerész szakmával ismerkedtek. Az itt érettségizett tanulók mechanikai műszerész szakmunkás bizonyítványt is kaptak. A 4+2-es rendszer nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, éppen a gyakorlati oktatás feltételeinek elégtelensége miatt. A fentiek miatt 1971-től már nem történt beiskolázás az ipari szakközépiskolába.

A szakközépiskolai képzés gyökeres megváltoztatására 1972-től került sor. Ekkor kerültek át a Landler Jenő Gimnáziumból a II-IV. évfolyam gyors- és gépíró általános ügyviteli ágazatú osztályok. Saját beiskolázással egy számviteli-gazdálkodási és egy igazgatás-ügyviteli ágazatú osztály indítására került sor. Az iskola iránti érdeklődés és igény hatására 1979-ben a közgazdasági szakközépiskolai képzés pénzügyi ágazattal bővült. Ezzel Nagykanizsán is kialakult az egységes, középfokú közgazdasági képzés. A közgazdasági szakközépiskolában folyó gyakorlati oktatás tárgyi feltételeinek kialakítása további nehéz feladat elé állította az iskolavezetést. Ennek során a már korábban kialakított gépíró szaktantermek mellett szükségessé vált egy ügyviteli szaktanterem kialakítása. Az akkori elvárásoknak megfelelően ez számoló, könyvelő géppark kialakítását jelentette. Ma a közgazdasági szakközépiskola tanulóinak gyakorlati képzését két jól és korszerűen felszerelt számítástechnikai laboratórium szolgálja.

Az iskolában kialakított gépíró szaktantermekben folyt a **gépíró és gyorsíró szakiskola** tanulóinak gyakorlati képzése, bár szervezetileg nem tartozott az iskolához. Ennek logikus következménye lett, hogy 1982-ben a gépíró iskolát szervezetileg az iskolához csatolták. Ekkor nyerte el az iskola mai nevét: Dr. Mező Ferenc Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Gépíró és Gyorsíró Szakiskola.

Az iskolában alapításától kezdve folyik a **felnőttoktatás** valamilyen formája. Az induláskor a gimnázium levelező tagozata, 1965-ben a gépipari technikum esti tagozata, 1973-ban a dolgozók esti szakközépiskolája kezdte meg működését. A gépipari képzés meg-

szűnése után, 1971-től a gimnáziumi felnőttoktatás mellett megindult a 4 éves közgazdasági szakközépiskolai képzés, illetve az érettségizettek számára szervezett ún. közgazdasági kiegészítő képzés is. A felnőttoktatás közvetlen irányítása kezdetben a szűkebb iskola-vezetés feladata volt, 1978-tól viszont tagozatvezető irányítja a tagozat munkáját. 1978-tól 1982-ig Homonnay Szabolcs, 1982-től 1985-ig Dr. Ördög Ferencné, 1985-től Tarnóczky Attila látta, illetve látja el a tagozatvezetői teendőket.

A mindenkori nevelőtestület kiemelt feladatának tekintette az iskolában folyó ifjúságmozgalmi munka segítségét. Az iskolai KISZ-szervezet munkájának közvetlen irányítását a 25 év során Homonnay Szabolcs, Soós Sándorné, Dr. Straub Boldizsár, Ormai Zsuzsanna, Gelencsér Gábor, Csákné Tombor Ildikó és Dr. Horváth György látta, illetve látja el. Különösen értékesek azok az ifjúsági mozgalom által szervezett tevékenységi formák, amelyek a városhoz, az iskolához kötődés szálait erősítették. A Romlott-vár feltárását célzó hatékony kezdeményezés, városunk török alóli felszabadulásának 300. évfordulójára meghirdetett történelmi verseny-sorozat, A Thúry és a Körösi Csoma Sándor kopjafa állítása olyan akciók voltak, amelyek igazi tartalmat adtak az ifjúsági mozgalom számára. Az iskolai KISZ-szervezet munkájának elismerése több ízben is megtörtént, ezek közül is kiemelkedik az 1986-ban és az 1989-ben elnyert KISZ KB Vörös Vándorzászló kitüntetés. Az iskolai közösség társadalmi munkájának elismeréseként két ízben, 1986-ban és 1989-ben elnyerte a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Kiváló Társadalmi Munkáért emlékplakettjét. Az ifjúsági mozgalom, illetve az iskolai diákmozgalom eredményes munkáját jelzi a különböző vetélkedőkön, pályázatokon, helikoni versenysorozatokon való több éves eredményes részvétel is.

Az iskola a gyakori változások ellenére általában sikeresen megfelelt funkcióiból adódó kötelezettségeinek. A felsőfokú továbbtanulásra felkészítő munka eredményessége változó képet mutat, a jelentkezők—felvettek arányát tekintve 50 % körüli átlagot, ami az országos átlagnak megfelelő.

A mindössze 25 éves iskola sok kiváló **versenyeredménnyel** büszkélkedhet. Az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyeken szembevetve a földrajz rendkívüli eredményessége, a 25 év során ugyanis Péró Csaba a Ki miben tudós? versenyen első helyezést, az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen Birkner Zoltán első, Teperics Károly harmadik, Bogdán Mária negyedik és Kozári

Erika kilencedik helyezést ért el. Ezen verseny keretében Székely Agnes német nyelvből hatodik helyezést szerzett. A szakközépiskolai tanulók országos orosz nyelvi versenyén Barkóczi Péter tizedik helyezést ért el. Az Országos Szakmai Tanulmányi Verseny keretében az iskola tanulói rendkívül eredményesen szerepeltek statisztikából, gépírásból és gyorsírásból. Statisztikából Gyórfy Attila országos első, Kocsis Piroska második, Csanádi Anna harmadik, Hohl Erzsébet ötödik, Viola Gyöngyi nyolcadik, Fésüs Sarolta és Hegedüs Ildikó tizedik helyezést ért el. Az iskola tanulói az Országos Szakmai Tanulmányi verseny keretében gyorsírásból kilenc alkalommal végeztek az I-X. hely valamelyikén, Csizmadia Rózsa első, Jogadics Johanna harmadik, Szőke Rozália ötödik és hatodik, Horváth Éva hetedik, Gyurkó Gyöngyi nyolcadik, Tóth Erzsébet és Magyar Erika kilencedik, Varga Katalin tizedik helyezést szerzett. Gépírásból Szőke Veronika harmadik, Szőke Rozália negyedik, nemzetközi hibátlanági és sebességi kategóriában ötödik, ill. hetedik helyen végzett.

Az iskola története során biológiából a tanulók eredményesen szerepeltek a különböző versenyeken. Kiemelkedik Tólosi Gyula kilencedik helyezése a Ki miben tudós? biológiai verseny országos döntőjén. 1981-től a tanulók rendszeres résztvevői a Kitaibel Pál biológiai verseny országos döntőjének. Elismerésre méltó a tanulók kimagasló eredményessége a Mezőgazdasági Múzeum Hazánk Mezőgazdasága Diákszemmel pályázatán. Minden tanévben több helyezett és jutalmazott pályaművet készítettek a tanulók.

A testnevelés és tömegsport szervezettségére, eredményességére mindenkor nagy hangsúlyt fektetett az iskola. Az egészséges életmódra nevelés mellett a 25 évben számos jelentős eredményt értek el a tanulók az országos középiskolai bajnokságon. Kiemelkedik Parti Tibor eredményessége távolugrásban, aki két második és egy első helyezést ért el. Figyelemre méltó a magasugró csapat országos első helyezése és Németh János negyedik helyezése. Az iskola 4x100 méteres váltója egy országos ötödik és hatodik helyezéssel büszkélkedhet. Ugyancsak jelentős eredmény az iskola 100 méteres gátfutó csapatának országos első és hatodik helyezése, Magyar Katalin második helyezése a 400 m-es síkfutásban, a 4x300-as váltó és a távolugró csapat 5. helyezése. Az atlétika folyamatos eredményességét az is jelzi, hogy 1985-ben Jassó Anikó 200 m-es síkfutásban országos második, a 100 m-es síkfutásban pedig országos ötödik, az iskola 4x100 m-es és 4x400 m-es váltója pedig országos hatodik helyezést ért el. 1981 óta rendkívül eredményesen mű-

kodik az iskolában a torna szakosztály. Leány csapatunk országos negyedik és ötödik helyezése, Bekő Zsuzsanna negyedik, Zakó Szilvia ötödik és hatodik helyezése elismerésre méltó. Úszásban Zadravecz Beáta második, ötödik és hatodik helyezése a 100 m-es mellúszásban, Szöllősi Csaba 100 m háton elért második és hatodik helyezése, Domina Erzsébet negyedik helyezése az 50 m-es mellúszásban jelentős eredmények. Asztaliteniszből Baj Anikó a harmadik helyezés mellett elnyerte a Magyar Népköztársaság Jó Tanulója—Jó Sportolója kitüntető címet.

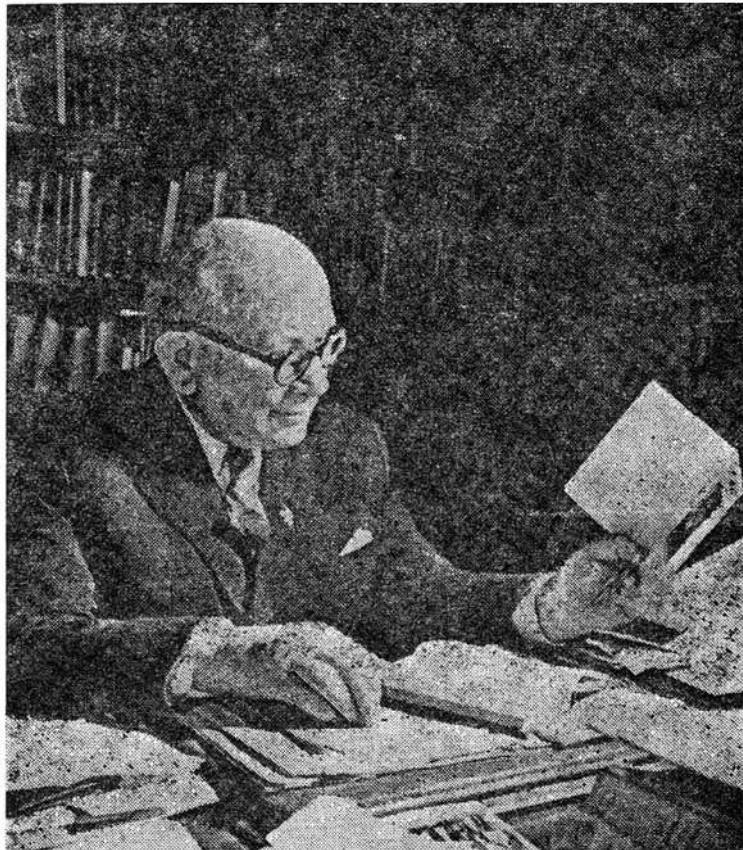
A 25 év során az iskolában összesen 95 nevelő dolgozott, a nevelőtestület jelenlegi létszáma 52 fő. A testület átlagéletkora 36 év, ami nagyon egészséges arányt mutat a különböző korosztályok között, a szakos ellátottság 100 %-os.

Az iskola nevelői mindenkör aktívan részt vettek és részt vesznek a város és a megye közéletében, a kulturális és tudományos életben. Három tanár doktori címet szerzett, többek publikációs tevékenysége jelentős. A testület szakmai és közéleti tevékenységének eredményességét az is jelzi, hogy a 25 év során húsz dolgozó Miniszteri Dicséretet, nyolc Oktatásügy Kiváló Dolgozója, tizenegy Kiváló Munkáért, egy Kiváló Tanár, egy Kiváló Pedagógus, négy Szocialista Kultúráért, két dolgozó Sport Érdemérem ezüst fokozata, egy Munka Érdemrend bronz fokozata, egy Ifjúságért Érdemérem, egy Pro Urbe kitüntetésben részesült. A jelentősebb kitüntetések mellett természetesen számos egyéb szakmai és mozgalmi jellegű elismerésben részesült a nevelőtestület.

Dr. Horváth György

Hajdan idők hírét suttogja az alkonyi szellő,
Drága maradványit fák sűrű lombja fedi.
Nézem a Szent Ligetet, s sóhaj száll fel
keblemből:
Mért fakul el, mi ragyog? Mért múlik el,
mi dicső?

(Dr. Mező Ferenc)
1929



Dr. Mező Ferenc

Dr. Mező Ferenc 1885. március 13-án született a Zala megyei Pölöskefőn, és 1961. november 21-én hunyt el Budapesten. E két időpont közötti 76 esztendő alatt végzett igen aktív és céltudatos tevékenységével, fáradhatatlan munkásságával örökre bejegyezte nevét a sporttörténetírás és az olimpiai mozgalom fejlesztéséért legtöbbet tevők halhatatlanjai közé.

Hat éven keresztül a nagykanizsai gimnázium tanulója volt, majd Zalaegerszegen fejezte be középiskolai tanulmányait, és tett érettségi vizsgát. Egész fiatal kora óta szerelmese volt a sportnak, a testedzésnek. Említésre méltó kuriózum, hogy a gimnázium negyedik osztályának év végi bizonyítványában csak latinból és tornából kapott jelest, és ez a — mai szemmel is érdekes — minősítés megszabta élete további irányvonalát. Az atlétikán kívül a birkózás, a tenisz és a céllövészet is kedvenc sportjai közé tartozott, de szívesen ült le játszani a sakktábla mellé is.

Az érettségi után beiratkozott a budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi karára, ahol latin és görög nyelvből tanári oklevelet szerzett. Tibullus a magyar irodalomban c. doktori értekezését egyhangúan kitüntetéssel, summa cum laude fokozattal ismerték el. Tanári működését a rákospalotai Wágner magángimnáziumban kezdte, majd az 1913-14-es tanévben kinevezték a zalaszentgróti polgári fiúiskola igazgatójává. Innen vonult be katonai szolgálatra. Az I. világháború alatt 32 hónapot töltött a fronton. Leszerelését követően Nagykanizsán volt tanár, majd az 1918-as magyar polgári demokratikus forradalom győzelme után beválasztották a nagykanizsai Katona- és Munkás Tanácsba, amelynek ötös tanácsában tevékenykedett.

Ezt követően 16 évig (1918—1934) a budai Mátyás Gimnáziumban tanított. Ezek voltak azok az évtizedek, amelyek megerősítették fiatalkori elhatározását, és valóra váltották benne. A sport témakörében egyre több előadást tartott, egymás után jelentek meg írásai. 1928-ban érte el élete legnagyobb sikerét: Az olympiai játékok története című munkáját az amszterdami olimpián aranyéremmel jutalmazták.

Dr. Mező Ferencnek a sport iránti olthatatlan szeretete közel egyidős a klasszika-filológia iránti szenvedélyével, de mindig szívesen kutatott nemzetünk múltjának egyéb területein is. Ezekből a forrásokból fakadt az 1920-as évek elején az az elhatározása, hogy idejét és tudását az egyetemes és a hazai művelődéstörténet egyik

jelentős részének, a magyar és az ókori testedzés históriájának tanulmányozására fordítja. Elhatározását tettek követték. Mindkét irányban gyűjtött anyagokat, így örömmel tett eleget a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Testnevelési Ügyosztálya azon felkérésének, hogy vetithető képekhez kapcsolódóan két előadásban írja meg az ókori sport történetét. Ennek elkészülte után tovább folytatta a magyar sport múltjának tanulmányozását, melynek során sok érdekes, jórészt addig ismeretlen adatra bukkant. A múlt század több évtizedét felölelő korszak feldolgozása után tudta meg, hogy az Országos Testnevelési Tanács (OTT) a magyar sporttörténelem megírására régebben már másnak adott megbízást. Rövid ideig úgy volt, hogy bekapcsolódik ebbe a munkába, de mivel a terv meghiúsult, kutatásainak egy részét Képek a magyar sport múltjából című kis kötetben jelentette meg, és hazai vonatkozású kutatási anyagát félretéve, visszatért a klasszikus ókorhoz. Végiglapozott minden olyan ókori irodalmat, amelyből a legcsekélyebbnek látszó adatot is remélte. Jegyzetei és cédulái egyre szaporodtak, míg nem 1926-ban — kutatómunkája során — rájött arra, hogy hosszú évekre lesz szüksége, amíg valamennyi ókori író alkotását feldolgozhatja, leszűkítette témakörét, és úgy határozott, hogy egyelőre csak az ókori olimpiai játékok történetét írja meg.

Több kiadónak felajánlotta készülő munkáját, de azok nem fogadták pozitívan jelentkezését. Egy kiadó mégis akadt, amely hajlandó volt egy 80 oldalas füzetet megjelentetni úgy, hogy annak fele képes illusztráció legyen. Ebben a kényszerhelyzetben a megbízást elvállalta, de néhány heti munka után belátta, hogy a feltételek betartása az anyag tartalmának rovására menne. Az oldalszámot százra növelte, de elegendő fénykép hiánya miatt a kiadó nem fogadta el az anyagot.

Dr. Mező azonban tovább dolgozott, és már-már reménykedni kezdett, amikor egy másik kiadó elkérte az új kéziratot. De néhány nap múlva nagy csalódás érte: ez a kiadó sem vállalta a kéziratnak könyv alakban történő megjelentetését.

Tudomására jutott, hogy az 1928. évi amszterdami olimpián a művészeti versenyeken az irodalmi kategóriában sporttal kapcsolatos lírai, drámai és epikai művekkel lehet pályázni, de a kéziratok terjedelme nem haladhatja meg a 20 ezer szót. Az Országos Testnevelési Tanácsnál örömmel vették Dr. Mező jelentkezését. Mivel kéziratban lévő munkája az előírásoknál sokkal terjedelmesebb volt, azt három részre osztotta, és mindegyikkel külön-külön kívánt ver-

senyezni. A versenykiírás szerint azonban egy-egy műfajban országoként csak három pályázattal lehetett versenyezni, és közben mások is jelentkeztek, az OTT úgy határozott, hogy Dr. Mező munkájának csak az első részét nevezi be a művészeti versenyekre, de a másik két részt is elküldi Amszterdamba, hogy a bíráló bizottság teljes egészében lássa a munkát. Igen nagy örömet jelentett, hogy a bizottság a pályázat mindhárom részét együttesen elfogadta. Dr. Mező munkáját 15 alkotás közül a legjobbnak ítélték, tiszteletére felvonták az árbocra a piros-fehér-zöld zászlót, eljátszották a Himnuszt, de ő maga nem lehetett jelen. Esztergomban értesült olimpiai győzelméről, és talán ekkor fogant meg benne végérvényesen az elhatározás, hogy egész életét az olimpiai mozgalomnak, a sporttörténeti kutatómunkának fogja szentelni.

Dr. Vadas Gyula a Nemzeti Sport 1928. augusztus 24-i számában így számolt be a nem várt, de megérdemelt sikerről:

„Dr. Mező Ferenc tanárnak végtelenül hálásak vagyunk valamennyien, amszterdami magyarok. Mert az ő győzelme akkor jött, amikor az első napok kudarcai nyomán a legkeserűbb lehangoltság vett erőt rajtunk. Neki köszönhetjük, hogy ez a keserűség eltűnt, és amikor az ő győzelme révén először énekeltük el a Himnuszt a piros-fehér-zöld zászló alatt, mindjárt nagyobb volt a bizalom, jobb kedvű az akarat a magyar gárdában.

Ettől eltekintve a zsűri tagjai Amszterdamban el voltak ragadtatva a Mező dr. pályaművétől. Azt mondták, ilyen alapos munka még sehol a világon nem jelent meg.

Lám, ki hitte volna a kanizsai tanárról, hogy jobban megírja az olimpiák történetét, mint a görögök, akiknek a földje termette az első babérágat, mint a franciák, akik felújították ezeket a versenyeket, mint az angolok, akiknek British Museumuk van, vagy mint az alapos németek és a többi náció. Mező tanár győzelme igazolja, hogy »mindent lehet, csak akarni kell«.

Ez a győzelem nagy lendületet adott a magyar olimpiai csapatnak. Felkúszott az árbocra a magyar lobogó, hirdetve Szepes Bélának a gerelyvetésben elért második helyét. Három nappal később a birkózó Keresztes Lajos a kötöttfogás könnyű súlyú kategóriájában olimpiai bajnokságot nyert, míg dr. Papp László a kisközépsúlyban a második helyen végzett.

Vízilabdázóink az olimpiai játékok utolsó hetében a biztos győzelmek utáni döntőben — nagy meglepetésre, teljesen váratlanul — a németektől elszenvedett 5:2-es vereség miatt csak az ezüstérmet tudták megszerezni. De az utolsó napok bőséges kárpótlást nyújtottak. Az ökölvívás légsúlyú kategóriájában Kocsis Antal aranyérmes lett, a Garai, Glikais, dr. Gombos, Petschauer, Rády és Terstyánszky összeállítású együttesünk — elsősorban Petschauer emberfeletti teljesítményével — visszaszerezte az olaszoktól Magyarország részére a kardvívó hegemoniát. Bárány Istvánnak a 100 m-es gyorsúszásban a világhírű John Weissmüller mögött elért második helyezése egy nagyszerű magyar sportember kitartó és szívós munkájának eredménye volt, míg Terstyánszky Ödön a világnak talán addigi legkitűnőbb kardvívói felett diadalmaskodott és nyert olimpiai bajnokságot. Az olimpiai győztes irodalmi munkát, amelynek az eredetnél kisebb alakú, de élethű mását tartalmazza ez a könyv, 1929-ben adták ki magyarul, röviddel később — több kiadásban — megjelent németül, majd az 1961-ben Japánban — saját anyanyelvükön — kiadott mű egy távoli ország méltó elismerése volt a világhírű olimpiatörténész munkásságának. Az 50 évvel ezelőtt megjelent könyv egy-egy megállapítása — figyelemmel az új kutatásokra — időközben módosult, de az alkotás egésze olyan úttörő tevékenység volt, amely lerakta az alapokat, egyben kiindulópontja és betetőzése az ókori olimpiatörténeti munkáknak.

Dr. Mező Ferenc 1935-től 1942-ig a Berzsenyi Gimnáziumban latint, magyart és ókori történelmet tanított, majd a felszabadulás után a Kölcsey Gimnáziumban, végül a Közoktatási Minisztériumban tevékenykedett. Innen ment nyugállományba.

Pedagógiai tevékenysége mellett igen nagy szerepe volt abban, hogy javaslata alapján Olümpiában tovább folytatták a múlt század harmadik harmadában Ernst Curtius göttingiai régész által megkezdett, de anyagi eszközök hiánya miatt 6 év után abbahagyott ásatásokat. Ezeket a sportlétesítmények jelentős részének feltárása, a feltárt leletanyag rendezése után, 1940 őszén abbahagyták, majd a II. világháború után Emil Kunze vezetésével újból folytatták, és be is fejezték.

Dr. Mező a főváros felszabadulását követően rögtön bekapcsolódott a magyar sportélet megindításába. 1945 március elején a budai sportemberek az ő lakásán beszéltek meg a teendőket. Kelen János, Németh Imre és Zempléni Antal sportvezetőkkel, valamint Pataky Károly sportújságíróval egy budai sportünnepség megvalósítását

tervezték. A terv május 6-án a Városmajorban és a Vasas sporttelepén valósult meg, melynek keretében dr. Mező Ferenc Az olimpiai játékok múltja és jelene címmel tartott igen nagy sikerű előadást.

A magyar olimpiai mozgalom újjáéledése szempontjából nagy jelentőségűek voltak az 1945. augusztus 15—20-a között megrendezett I. Országos Sportnapok, amelyek keretében megtartott három napos ülészakon dr. Mező az olimpiai eszme megújulásáról beszélt.

1946. január 7-én tájékoztatta a pártközponti sportértekezletet arról, hogy hazánk részt vehet az 1948-as londoni olimpián, s február 12-én javaslata alapján olyan határozat született, hogy a Magyar Olimpiai Bizottság önálló szervezetként kezdje meg működését. A szervezési munkálatok előkészítésére létrehozott bizottság elnöki tisztére dr. Mező Ferenc kapott megbízást. 1947. február 10-én megalakult a Magyar Olimpiai Bizottság, amelynek ügyvezető alelnökévé dr. Mezőt választották meg.

Közben 1945 tavaszán megbízták a Kölcsey Ferenc Gimnázium igazgatásával, majd kinevezték a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Testedzési Ügyosztályának vezetőjévé. Miniszteri tanácsos-sá, végül miniszteri osztályfőnökké léptették elő. Ezzel egyidejűleg — 1945 és 1948 között — a Magyar Testnevelési Főiskolán sporttörténetet tanított. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság 1948. február 17-én értesítette, hogy kiemelkedő olimpiai munkássága elismerésül a NOB tagjai sorába választotta, ezt a tisztséget haláláig töltötte be. 1954-ben a Magyar Népköztársaság kormánya az 1960-as olimpiai játékok megrendezési jogának megszerzése érdekében létrehozta az Olimpiai Irodát, amelynek vezetésére dr. Mező kapott megbízást. A jogot azonban, sajnos, nem sikerült megszerezni, azt Róma, az „örök város” kapta meg.

Az 50-es évek közepétől egymás után jelentek meg magyar és idegen nyelven sporttörténeti munkái. Ezek közül ki kell emelni a Nemzetközi Olimpiai Bizottság megbízása alapján összeállított Az újkori olimpia című igen értékes és a maga nemében addig egyedülálló könyvét, mely a magyar nyelven kívül németül, angolul, franciául, oroszul és szlovákul jelent meg.

Több évtizedes sporttörténeti kutatómunkája mellett — a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és a Magyar Olimpiai Bizottságban viselt

tagságán kívül — sok területen vállalt társadalmi tisztséget, melyeket mindig a legnagyobb odaadással látott el. (Többek között: a Magyar Olimpiai Társaság főtitkára, a Testnevelési Tudományos Tanács tagja, a tanács Sporttörténeti Bizottságának elnöke, a Magyar Lövész Szövetség Igazgató Tanácsának tagja, a Zala-Kanizsa Football Club díszelnöke, a Magyar Atlétikai Szövetség Propaganda Bizottságának előadója, a Magyar Testneveléstudományi Társaság elnöke stb.)

Halála évében került a sportbarátok kezébe utolsó könyve, az Örök ifjúság, a Háromezer éves ifjúság című munkájának átdolgozott és bővített kiadása, melyben

„Öt évtized termésének javát kapja kézhez az olvasó. Közülük a legrégebbi 1914-ben látott napvilágot, a legfrissebbek most vágnak neki a vándorútnak.”

Dr. Mező Ferenc munkásságát magas kitüntetésekkel ismerte el államunk (a Magyar Népköztársaság Érdemérem IV., a Magyar Népköztársaság Érdemérem és a Sport Érdemérem arany fokozata, valamint a Szocialista Munkáért Érdemrend). A Művelődésügyi Minisztérium hozzájárulásával 1967. március 22-én a nagykanizsai 2. sz. gimnázium a Dr. Mező Ferenc Gimnázium és Ipari Szakközépiskola nevet vette fel. 1968-ban a budapesti Szent István téri Általános Iskola egyik úttörő őrsze az Olimpia nevet tűzte zászlajára, és dr. Mező Ferenc munkásságát kutatva tiszteleg emléke előtt. A magyar és a nemzetközi sporttörténetre gyakorolt hatását talán dr. Földessy Gyula akadémikus fogalmazta meg legtalálósabban az Örök ifjúság című könyvhöz írt előszavának utolsó soraiban:

„Könyvének olvasása a sport szeretetének elmélyítésén kívül nagy előbbre vivője az emberi látókör kiszélesítésének. De mindezekén kívül a népek szeretetére is rátanítja, neveli az olvasót, ifjút és felnőttet egyaránt. Az Örök ifjúság valóban becsülettel és nemes szándékkal szolgálja a béke szent és nagy ügyét.”

Emlékképek diákkoromból

1964—1989. Egy negyedszázad a világtörténelem végtelenjében csöppnyi: egy város krónikájában sem nagy idő. Egy iskola történetében azonban, különösen ha az első negyedszázadát jelenti, fontos, elgondolkodásra, számvetésre készítő időszak, egy ember életében pedig befolyásoló szerepű a 25 év.

Ezek a gondolatok foglalkoztattak, amikor a Dr. Mező Ferenc Gimnázium alapításának 25. évfordulója alkalmából azt a megtisztelő felkérést kaptam volt osztályfőnökömtől, hogy az ünnepi évkönyv számára egyrészt pergessem vissza az idő kerekét arra a 3 évre, amit nagykanizsa új gimnáziumában töltöttem, másrészt gondoljam végig, mit is jelentett ez a 3 év az elkövetkező 22 év számára.

Ma már nem könnyű feleleveníteni azokat a 25, 24 és 23 évvel korábbi eseményeket, amelyek akkor oly izgalmasak, a gyerek számára esetenként meghatóak, felemelőek, esetenként szomorúak voltak. Csupán emlékképek villannak fel előttem: amikor a város lakossága büszkélkedve nézte 1963—64-ben az új gimnázium emelkedő falait, amikor a Landler Jenő Gimnázium I. osztályos tanulójaként jómagam is találgattam, vajon az én osztályom marad-e a már akkor is patinás Landler Gimnáziumban, vagy az új gimnázium egyik második osztálya lesz. Az utóbbi vált valóra.

Aztán az események közül az új gimnázium avató ünnepsége villan emlékezetem látószögébe: egyike voltam a szavalóknak. Sokat küszködve tanultam a kijelölt Ady-verset, sohasem tudtam szavalni, pironkodva gondolok vissza erre az 1964. augusztus-végi napra. Még egy fényképet is őrzök: kedves ismerősünk állított az iskolakapu elé, fejem fölött a vadonatúj intézmény táblája: „2. sz. Gimnázium”.

Talán jól emlékszem, hogy 1967 tavaszán kapta iskolánk a Dr. Mező Ferenc Gimnázium nevet. Ez az ünnepség is méltó arra, hogy az utókor emlékezzék rá. Mező Olympia, Dr. Mező Ferenc lánya is ott ült az elnökségben, szép, elegáns hölgy volt.

Aztán megkezdődött a tanév — mi már második osztályosok voltunk. Sok újat és nehezét hozott a 2. osztály, utólagosan úgy látom, ekkor váltunk valójában gimnazistákká.

Folyamatosan és sokat tanultunk, versenyeztünk az eredményekért, egy-egy jó osztályzatért, tanáraink jó véleményéért, a dícséretékért, s azért, ki tud több ismeretanyagot gyűjteni. Az osztályunk amolyan kiválónak mondott osztály volt, sok jó és még jobb tanulóval, ugyanakkor sok véleménykülönbséggel, erős kritikai szellemmel, kisebb-nagyobb csoportosulásokkal.

Ma, a meg nem rendezett 20 éves érettségi találkozó után 2 évvel, úgy nyugtázom azt a 3 évet, hogy egyéniséggé váltunk, s csírájában már akkor a mai, néha egymást sem ismerő, az élet-adta sérüléseket méltósággal elviselni tudó vagy nem tudó emberkéek voltunk.

Mindenáron tovább akartunk tanulni. Adottságai az osztály zömének ehhez megvoltak: többen akartak orvosok, jogászok, tanárok, mezőgazdászok lenni — többé-kevésbé így sikerült, hiányos ismereteim alapján nem mernék statisztikát készíteni.

40 évesen, 18 év tanári munkám után úgy érzem, nem lehetett könnyű dolga osztályfőnökünknek. Érezhette, tudhatta, milyenek vagyunk: teli ambícióval, törekvéssel és szorgalommal, de sok olyan emberi tulajdonsággal, gyöngeséggel, amelyet alapvetően megváltoztatni nem lehet. Okos tanár, bölcs asszony volt, tudta, mennyire kell, mennyire szabad az ifjú egyéniség kiforrását irányítani, illetőleg hagyni szabadon szárnyalni.

Más emlékem róla: a sok-sok tagmondatos összetett mondatok elemzését ma is aszerint tanítom a saját tanítványaimnak, ahogy tőle tanultam, ahogy ő rávezetett a logikai összefüggésekre. Aztán ma is becses emlékként őrzöm azt a Madách-kötetet, amelyet egy tollbamondási versenyen nyertem — ő diktált, ő vezette a versenyt, ő írta a könyvbe az ajánló sorokat.

A napokban olvastam valahol a következőket: „akinek kedveztek az istenek, azt diákkorban, a legfogékonyabb életszakaszban olyan tanárral, pedagógussal ajándékozták meg, aki érdemes volt a szeretetére, akit tisztelhetett...”.

Számomra e sorok most, amikor régi iskolámnak küldöm utólagos hálás üzenetemet, a legigazabbak.

Igen, úgy tűnik, hozzám kedvesek voltak az istenek: ma is csak hálával és köszönettel gondolhatok vissza tanáiraikra, mert érdemek voltak a szeretetemre, tiszteletemre. Magyar és történelem szakos tanár lettem. A könyvnek, a műveltség forrásának mérhetetlen tiszteletét, az ismeretszerzés örök szomjúságát ők nevelték belém, a magatartás, az élet szemléletének realitását, az emberi cselekedetek nagyszerűségének és esendőségének megértését a családomon kívül tőlük tanultam.

A magyar nyelv és irodalmon, valamint a történelmen kívüli más tantárgyak? Igen, azok is rendkívül fontosak voltak. Mai észszel visszanézve talán megmosolyogtató, de akkor természetes volt számomra az, hogy rettenetes erőfeszítést kívánó szorgalommal mindent igyekeztem megtanulni, mert ösztönösen tudtam, hogy más tudományok is szépek és fontosak. Ma már szégyellni valóan kevés a tudásom matematikából, fizikából, kémiából, bár akkor, 24-25 évvel ezelőtt tanáraink megértették ezeket is velem.

Hadd emlékezzem még egy tantárgyról, a latinról nagy szeretettel, amely egyrészt egyetemi tanulmányaim és kutató munkám során sokszorosan segített, másrészt logikus gondolkodásra készítetésével, nyelvi szépségével, az antik kultúra megismertetésével, úgy érzem, meghatározó jelentőségűvé is vált az életemben. Amíg élek, hálás vagyok az édesanyámnak, akinek kívánságára iratkoztam „latinosa” osztályba, másrészt hálás vagyok feledhetetlen latin-tanáromnak.

Utolsóként, de legfontosabbként merülnek fel emlékeimből az érettségi képei. Bár annak idején úgy éreztem, sohasem lehet feledni ezt az eseményt, a 22 év homályosított rajta. Még a kihúzott tételeimre pontosan emlékszem, még azt is tudom, mennyi izgalom, szorongás kísérte a nagy napot, még betegség is megelőzte — de már csak halványan emlékszem, milyen volt az érettségi rendje, hány napig tartott, hogyan búcsúztunk stb. Ösztönösen tudtam, tudtuk valamennyien, hogy lezárult az életünknek egy lényeges szakasza, de kezdődik egy új, amelyben már sokkal kevésbé vigyázzák lépteinket, kevésbé számíthatunk segítségre, saját magunknak, sokszor magunkra maradva kell megvívunk tisztos életcéljainkért.

Az érettségi óta 22 év telt el. Ha mérlegre teszem, tesszük a közel negyedszázadot, saját életünket vizsgáljuk először. Felnőtt emberré váltunk, tesszük azt, amit pályánk, családjunk, magánéletünk feladatul tűz eléink, vívjuk kis és nagy napi harcunkat, éljük

örömeinket, bánatainkat. A mi életünkben, az egykori, az első diákok életében 22-25 év nagy idő, mint ahogy jelentős idő tanáraink, egykori iskolánk életében is.

Nem tudom, kinek mit jelent 25 év távlatában egy osztályközösség, egy-egy kedves diák- vagy tanárc. Mindenki csak magát mérheti önkritikája és emlékezése mérlegén, én magam is csupán ezt tehettem. Azt mérhettem, gondolhattam végig a rapszódikusan csapongó emlékek tükröződésében, amit nekem, a ma 40 éves felnőttnek jelentett, adott az a gimnázium, amely 1989-ben alapításának 25 éves jubileumát ünnepli, amely alma materem volt, amely gondolkodásom, életem, emberségem kialakításában fontos szerepet játszott.

Dr. Rózsáné dr. Lendvai Anna

Hogyan lettem régész?

Nem könnyű válaszolnom arra a kérdésre: hogyan lettem régész? Pedig ma már nehezen tudom elképzelni, hogy valami mást, akár hivatásomhoz mégoly közelálló szakmát is űzzek. Ha az első tavaszi szellők nyomán eltakarodik a hólepel a földekről, már nagyon szűknek érzem a múzeumi dolgozósobát, alig várom azt a percet, amikor a földet vallathatom. A régész lételeme az ásatás, a felfedezés öröme. Kevés olyan pálya van, amelyen ez megadatott, itt igen. Kibontani a rárakódott föld alól évezredek, évszázadok emberi alkotásának maradványait, a tárgyak segítségével újraalkotni egy eltűnt világot, képzeletben, leírva, kiállításon bemutatva, és mindig, hacsak egy kicsi újat is adni az emberi ismeretek tárházába.

Pedig bármily különös, egyetemista koromig semmi közvetlen kapcsolatom nem volt a régészettel. Természetesen sokat olvastam róla, és legkedvesebb tantárgyam már az általános iskolában is a történelem volt. Nem a tananyag érdekelt, mert amiről tanultunk, nekem már jórészt ismert anyag volt. Nem létezett olyan könyv, amit — ha kapcsolatban volt a históriával és sikerült megszereznem — ne olvastam volna el. A felszívott ismeretek szinte azonnal rögződtek bennem, s be kell vallani, hogy míg egy fizikai definíciónak néha nyolcszor-tízszer is nekirugaszkodtam, addig egy kétszáz oldalas történelmi tanulmány lényegének visszaadása soha nem okozott gondot. Valahogy ugyanígy voltam a földrajzzal és az irodalommal is, hiszen ezek az ismeretek minden szálon összekapcsolódtak. Imádtam a vetélkedőket és a megmérettetést, történelemből és földrajzból indultam a tv által hirdetett Ki miben tudós? versenyen, és történelemből az országos válogatóig jutottam.

Az Országos Középiskolai Versenyen hetedik helyezett lettem. Dolgozatomban 1919 nagykanizsai eseményeinek előzményeit tártam fel. Sikereimben nagy szerepe volt tanáraimnak, történelemből Debreczeni Attilánénak, földrajzból Cseke Ferencnek és magyarból dr. Ördög Ferencnének. Azt is el kellett, hogy nézzék — most már bevallhatom töredelmesen —, hogy bizonyos tantárgyaknak természetesen a rovására ment az, amit kedvenc tárgyaimba öltem.

Az ELTE Bölcsészettudományi Karán történelem—orosz szakon kezdtem tanulmányaimat, akkor csak annyit tudva, hogy történész leszek. Az orosz nyelvvel nem volt különösebb szerencsém, hiszen csoporttársaim zöme szinte anyanyelvi szinten beszélt, tagozatokról jött, így nem hagytak nekem sok sikerélményt. Választanom

kellett egy másik szakot, amit a történelemmel együtt eredményesebben elsajátíthatok. Lehet, hogy a régészet romantikája volt végül az, ami miatt a kínálkozó több lehetőség — néprajz, művészet-történet, népművelés stb. — közül ezt választottam, annak ellenére, hogy ekkor még, sőt talán még harmadéves koromban is az újkori történet felé vonzódtam. A különbözeti vizsgák után régész—történész hallgatóként fokozatosan kezdtem egyre inkább a régebbi múlt felé fordulni, azon belül is a magyar középkor irányába. Ahogy ismereteim szélesedtek, úgy formálódott bennem a felismerés, hogy a török előtti Magyarország emlékanyaga mily hatalmas arányban csak a régészet módszereivel közelíthető meg, és mekkora lehetőségek rejlenek benne. Ezek a gondolatok érlelték döntésemet, hogy középkorkutató leszek. Így már szakdolgozatom is régészetből, szűkebb pátriám múltjából készült a „Mura völgy magyarországi szakaszának településtörténete” címmel. Vállaltam valamit, amit egyre jobban megszerettem, tudva, hogy a középkori régészet ennek a tudománynak nem a leghálásabb része. Az őskor, római kor és a népvándorlás kor nemzetközi vonatkozásai szélesebbek, ezen a területen az ismertté válás könnyebb. Azt is el kell mondani, hogy indulásomkor a magyar múlt kutatása nem volt a leghálásabb témák egyike.

Még egy dolgot kellett magamban tisztázni. Magyarországon igazán jelentősnek lenni egy szakmában — sok okból — főleg csak azoknak sikerül, akik Budapesten dolgoznak. Már az egyetemen dült a harc a pesti helyekért, esélyeim nekem is voltak. Mégis úgy döntöttem, hogy hazajövök Zalába, ahol korábban — néhány sikertelen kísérleten kívül — a régészeti kutatás nem létezett. Hazajöttem, és itt maradtam. Volt valami csodálatos a semmiből valamit teremtésben, és abban, hogy az emléanyagban eddig fukarnak tartott zalai föld ontani kezdte a jelentősnél jelentősebb leleteket. Kutatókat, neves szaktekintélyeket kellett ide vonzani, és az alig ismert zalai régmúlt kincsestára Európa-szerte ismertté vált.

Természetesen voltak kudarcok is szép számmal, és vannak ma is. Ennyi év is kevés volt annak a tudatosításához, hogy mi a valós üzenettartalma a mi szakmánk értékteremtésének. Talán csak most, amikor a zalai leletek Párizstól Moszkváig bemutatásra kerülnek, kezd oldódni valami. És ezért a „valamiért” érdemes volt elkezdeni.

Dr. Vándor László

Az iskola volt és jelenlegi nevelői

Igazgatók:

Debreczeni Attiláné 1964—1984, Mayer Ferenc 1984—

Igazgatóhelyettesek:

Homonnay Szabolcs 1964—1974, Krihó Józsefné 1983—, Márkus Ferenc 1964—1967, Nemes István 1985—, Sorosi Miklós 1968—1983, Soós Sándorné 1976—1985, Suhai Sándor 1974—1976.

Nevelők:

Alexander József (1964—1983), Dr. Ákoshegyi Imréné (1967—1977), Baloghné Novics Erika (1985—), Bellosevich Miklósné (1975—1980), Bihary Gyuláné (1983—), Dr. Bittera Zoltánné (1964—1973), Burján Kálmán (1977—1978), Béres Sándor (1974—), Béres Sándorné (1977—1978), Bánlaki Péterné (1978—1985), Dr. Cseke Ferenc (1964—), Cserti Józsefné (1978—), Csizmadia Rózsa (1978—), Csák Máté (1986—), Csákné Tombor Ildikó (1983—), Daka Judit (1966—), Darabosné Sohár Teréz (1978—), Debreczeni Attiláné (1964—1984), Devecz Ferenc (1970—1972), Dénesné Bujdosó Ilona (1973—), Farkas Jánosné (1964—), Dr. Fekete Istvánné (1964), Fekete Zoltánné (1978—), Fulmer Attiláné (1976—1980), Fülöp Botond (1964—1968), Fésüs Sarolta (1982—), Gelencsér Gábor (1980—1987), Gyenesei Attila (1964—1971), Harmath Mária (1964—1969), Hodák Sándor (1986—), Homonnay Erzsébet (1975—), Homonnay Szabolcs (1965—), Dr. Horváth György (1981—), Horváth Jenő (1964—1974), Horváth Zoltán (1965—1968), Horváth Éva (1987—), Illés Mária (1984—), Dr. Iváncsits János (1972—1983), Jeschné Kocsis Rózsa (1984—), Kalamár Csaba (1984—), Keller Sándor (1968—1972), Knausz Ágnes (1986—), Kondor László (1981—), Dr. Kovács Lászlóné (1965—1983), Krihó Józsefné (1974—), Krizsán Jánosné (1965—1968), Kutasi Anna (1973—1974), Kálovics Ferencné (1975—), Luka Szilvia (1970—1980), Magdó Márta (1972—), Meisztericsné Tapazdi Csilla (1988—), Melkovics Gyula (1973—1974), Molnár Eszter (1986—1987), Márkus Ferenc (1964—1969), Nagy Emilné (1964—1969), Navracsics Ilona (1964—1986), Nemes István (1973—), Németh Jánosné (1964—), Novákné Cser Sarolta (1982—1986), Nyári Rudolfné (1964), Nánai Sándor (1981—1988), Ormai Zsuzsanna (1972—), Dr. Ördög Ferencné (1964—), Papp István (1964—1973), Petró Imréné (1973—1978), Dr. Pillér Ernő (1974—1975), Polainé Vajda Ágnes (1987—), Prépostné Máté Mária

(1974—), Pusztai Emil (1986—), Pék Pál (1982—), Dr. Pölöskei Árpádné (1967—1981), Rajnics János (1975—), Dr. Rimay Istvánné (1965—1986), Schlarb Béláné (1964—1988), Sipos Ágnes (1987—), (1987—), Somogyi József (1969—1971), Sorosi Miklós (1966—), Soós Sándor (1964—1968), Soós Sándorné (1964—), Dr. Straub Boldizsár (1967—), Dr. Straub Boldizsárné (1971—), Suhai Sándor (1972—1976), Szalay István (1964—1978), Szeléné Matus Ildikó (1988—), Szermek Zoltán (1988—), Szmolár Mariann (1985—1988), Szolnoki Zoltánné (1966—1967), Dr. Szücs Lászlóné (1964—1966), Szántó Zoltán (1964—), Tarnóczky Attila (1971—), Tóth Zoltánné (1987—), Tóth Eszter (1980—), Varga Ferencné (1976—1987), Varga Zoltánné (1976—, Várhelyi Erzsébet (1969—1972), Zsoldos Ferencné (1964—), Zsoldos Péter (1988—).

Az iskola ügyviteli és technikai dolgozói

Gazdasági vezetők:

Kobán Gyuláné 1967—1973, Dr. Rózsás Sándorné 1973—1975, Szabó Attiláné 1975—1976, Horváth Ferencné 1977—1987, Köteles Józsefné 1987—.

Ügyviteli dolgozók:

Geröly Zoltánné, Henczler Józsefné, Horváth Györgyi, Kucsebár Istvánné, Lukács Józsefné, Tamás Istvánné.

Technikai dolgozók:

Drávai József, Tóth Ferenc, Babati Imréné, Heteyi Győző, Sebestyén Lajosné, Aczél Józsefné, Ács Lászlóné, Czudar Gézáné, Horváth Lajosné, Horváth Ottóné, Kálovics Györgyné, Lőrincz Lászlóné, Németh Dénesné, Sáfár Györgyné, Benkő Éva, Havasi Istvánné, Kotnyek Istvánné, Mihalecz Boldizsárné, Nagy Lászlóné, Moór Mária.

Az 1989/90-es tanév nappali tagozatos tanulói

I. A

Osztályfőnök: **Sorosi Miklós**

Bányai Krisztina	Kötő Adrienn
Boa Éva	Lukácsa Zsuzsanna
Bohár Tünde	Mayer Ildikó
Bóhm János	Mencigár Mónika
Czimmermann Csilla	Miha Sarolta
Csögör Marcell	Müller Edit
Ferencz Judit	Németh Mónika
Gaál Győző	Proszenyák Hajnalka
Gyergyák Andrea	Széchenyi Szabolcs
Hermann Beáta	Tarnóczki Tamás
Horváth Henrietta	Tóth Antónia
Imre Balázs	Zavadil Katalin
Kelemen Péter	

I. B

Osztályfőnök: **Kalamár Csaba**

Bogatin Boglárka
Czigány Szilvia
Csizmadia Beáta
Dervalics Rita
Dusnoki Zoltán
Fekete Zoltán
Füle Zsolt
Galács Adrienn
Gudlin Zsófia
Hervai Róbert
Kalocsai Péter
Kovács Szilvia
Kövesdi Mónika
Kuhár Csilla

Lamperth Judit
Németh Katalin
Paál Tamás
Polai Klaudia
Rátkai Sándor
Reizner Anita
Soros Henriett
Szabó Eszter
Szmodics Bernadett
Tamás Yvetta
Tánczos Tibor
Tóth Adrienn
Turzó Anita
Vida Zoltán

I. C

Osztályfőnök: **Dr. Horváth György**

Ábele Péter
Baj Szilárd
Balogh Friderika
Bazsó Attila
Bencze Beáta
Benkő Attila
Benkő Tünde
Boncz Henrietta
Csarankó Norbert
Deiszinger Ivett
Fodor Péter
Fogarasi Mónika
Gerencsér Judit
Jóna Eszter
Kalamár György
Kanyó Tamás
Kárász Vince

Köteles Anikó
Leveli Karolina
Mátés Livia
Mészáros Adrienn
Németh Ildikó
Nyakas Erzsébet
Pintér Krisztina
Soós Enikő
Somoskeőy Szilárd
Svélecz Tamás
Szakonyi Renáta
Szita Ágnes
Tóth Balázs
Tóthmárton Tamás
Varga Péter
Vellák Lajos

I. D

Osztályfőnök: **Krihó Józsefné**

Bacsi Szilárd	Karaji Anikó
Bata Szilvia	Kele Eszter
Bánfi Andrea	Klepács István
Bedő Adrienn	Kollár Anita
Bogatin Brigitta	Kovács György
Cseh Zsolt	Léder Ivett
Dávid Ildikó	Medgyesi Ágnes
Filák Anikó	Németh Attila
Gazda Ágota	Németh Ernő
Györkös Anikó	Pallanki Tamás
Hársfalvi Tímea	Pálfy Anikó
Hollóczky Krisztina	Perenczky Renáta
Horváth Edina	Poszavec Mónika
Horváth Gabriella	Sorok Sarolta
Józsa Melinda	Szendrei Szilvia
Juhász Szilvia	Török Beáta
Juhász Tímea	Vadas Katalin

I.E

Osztályfőnök:

Prépostné Máté Mária

Baják Edina	Magyar Éva
Bedő Tímea	Markó Mónika
Bencze Zsuzsanna	Martinecz Edit
Bódis Katalin	Májer Erika
Csontos Csilla	Márfi Szilárd
Dombai Veronika	Molnár Erika
Farkas Mária	Molnár Márta
Fazekas Heléna	Molnár Szilvia
Garai László	Paál Judit
Horváth Krisztina	Szabó Csilla
Hudacsek Julianna	Szalavári Szilvia
Józsa Csilla	Szentes Henriett
Kakuk Mónika	Szolnoki Mónika
Komáromy Szilvia	Szőke Ágnes
Kovács Szilvia	Takács Anett
Kuzma Livia	Tóth Veronika
	Varga János

I. F

Osztályfőnök: **Magdó Márta**

Anak Mónika	Kuruczleki Éva
Csicskár Mercédesz	Lorck Barbara
Gadányi Rita	Magyar Mária
Gál Zsuzsanna	Néber Tamás
Godinek Bernadett	Makaró Béla
Horváth Balázs	Orsós Teréz
Horváth Szilvia	Soós Ágnes
Hóbár Beáta	Szita Judit
Jakab Andrea	Szörcsök Katalin
Kele Imre	Szvoboda Ágnes
Kollár Viola	Tóth Ágnes
Kovács Beáta	Varga Anikó
Kulcsár Judit	Zsoldos Ildikó

I. G

Osztályfőnök: **Zsoldos Péter**

Báder Ninetta	Lázár Henrietta
Berke Helga	Mester Anita
Berkics Szilvia	Orsós Erzsébet
Borda Gabriella	Papp Éva
Herczeg Anikó	Pauló Szilvia
Horváth Mónika	Somogyi Szilvia
Kötő Zsuzsanna	Tóth Krisztina
Laki Andrea	Zsigmond Orsolya

II. A

Osztályfőnök: **Ormai Zsuzsanna**

Antal Andrea
Baraniuk Csilla
Bognár Henriett
Boros Mónika
Dianiska Zsuzsa
Dömötör László
Dömötör Réka
Éberling Tamás
Gangler Annamária
Gazdag Viktória
Géczi Judit
Horváth Zita
Janzsó Vivien
Kálovics Péter
Kelemen Krisztián
Kiss Andrea

Kis-Gál Gabriella
Kolontári Éva
Kovács Orsolya
Kötél Krisztina
Molnár Annamária
Németh Tünde
Olasz Szilvia
Rátkai Barna
Rózsahegy Zsófia
Straub Helga
Tóth Anikó
Török Ildikó
Varga Rita
Vörös Eszter
Zsámár Roland

II. B

Osztályfőnök: **Hodák Sándor**

Andor György
Ábele Tamás
Bedő Gabriella
Bödör Krisztina
Fazekas Judit
Győri Bernadett
Hercsik Viktória
Horváth Antal
Horváth Szilvia
Kauten Andrea
Kele Krisztián
Kiss Anikó
Köcski Attila
Ladeczky Krisztina
Mangold Ágnes
Marton Mónika

Németh Renáta
Opra Tímea
Paulicsek László
Pölöskei Zsanett
Rádi Erzsébet
Silló Barnabás
Siti Beáta
Szerdahelyi Noémi
Szirtes Zita
Szollár Anikó
Tóth Beáta
Tóth Szabolcs
Varga Szabolcs
Vass János
Zentai Judit

II. C

Osztályfőnök: **Rajnic János**

Ábrahám János	Magyar Zoltán
Bacskai Mónika	Nyakas István
Balla Mónika	Pataki Zoltán
Baraniuk Norbert	Perlaky István
Farkas Olga	Schmidt Attila
Gyenese Mónika	Stróbl Melinda
Győri Gábor	Szentgyörgyvölgyi Olga
Hegedűs Attila	Vastag Gábor
Herczeg Anasztázia	Vajda Tímea
Illés Attila	Vlasics Mónika
Illés Ferenc	Vellák Judit
Kauker Emőke	Zabó Judit
Kocsmár Bernadett	Ziger Vilmos
Kurucz Bernadett	Zöldvári Klaudia

II. D

Osztályfőnök: **Homonnay Erzsébet**

Andróczy Krisztina	Nagy Mónika
Bedő Ibolya	Németh Tibor
Bera Tibor	Novák Andrea
Czakó Tímea	Prisztács Attila
Csárdi Szilvia	Réti Gabriella
Cseresznyés Tünde	Sajni Anikó
Dobos Zsuzsa	Salamon Judit
Dormán Annamária	Sipos Krisztina
Gosztonyi Erika	Szabó Péter
Györkös Klára	Szűcs Erika
Kardos Csilla	Szerdahelyi Zita
Kercsmár Gábor	Ternovecz Andrea
Kispál Krisztina	Tóth Livia
Kovács Andrea	Törőcsik Cecília
Léránt Erika	Vajda Edit
Lukács Róbert	Varga Judit
Mészáros Krisztina	Wágner Krisztina
Mihovics Tibor	

II. E

Osztályfőnök: **Fekete Zoltánné**

Biró Ibolya	Merle Mónika
Borsos Hajnalka	Mózes Brigitta
Budai Marianna	Pintér Rita
Ekman Csilla	Polai Renáta
Fülöp Ildikó	Simon Henriett
Gaál Erika	Skernyák Rita
Gaál Mónika	Sütő Anita
Gazdag Henrietta	Szendródi Gabriella
Gerencsér Melinda	Tivadar Tünde
Hajdu Tünde	Tóth Beáta
Hegedüs Tímea	Tóth Gabriella
Hervai Edit	Tóth Rita
Horváth Hajnalka	Tuboly Judit
Horváth Melinda	Varga Krisztina
Kercsmarics Andrea	Varjas Mária
Kiss Tímea	Vinczek Ibolya
Lengyel Anita	Zalavári Anikó
Magyar Erika	

II. G

Osztályfőnök: **Varga Zoltánné**

Agg Ilona	Kövi Mária
Gálos Judit	Kurucz Ágota
Halász Erika	Kusta Bernadett
Hornyák Anita	Lovrek Eszter
Horváth Bernadett	Megyesi Hajnalka
Horváth Zsuzsa	Mihalecz Julianna
Imre Erika	Neimajer Györgyi
Kém Anita	Sánta Mónika
Kiss Marianna	Szabó Brigitta
Kiss Marianna	Török Éva
Kiss Noémi	

III. A

Osztályfőnök:

Dr. Straub Boldizsár

Béres Balázs
Bodnár Eszter
Fehér Natália
Gelencsér Bernadett
Hajas Vera
Horváth Gellért
Horváth Szilvia
Jassó Anikó
Jerausek Ildikó
Krihó Sándor
Léránt Brigitta
Lunk Helga
Mauer Katalin
Mészáros Judit
Musits Róbert

Németh Anita
Németh Tímea
Orehovszky Nóra
Papp Mónika
Papp Tímea
Segesdi Szilvia
Spollár Anita
Szertics Szilvia
Tóth Edit
Tóth Tamás
Unger Mónika
Varga Csaba
Varga János
Varga Zoltán

III. B

Osztályfőnök: **Knausz Ágnes**

Benkő Szilvia
Bertalan Zsuzsa
Borbély Anita
Bódör Balázs
Csákai Péter
Deiszinger József
Dobos Mónika
Farkas Barna
Gáspár Beáta
Gróf Katalin
Horváth Attila
Horváth Zsuzsa
Juhász Tímea
Kardos Tünde
Kátai Szilvia

Kelemen Mária
Lukácsi István
Magyar István
Németh Roland
Péter Gábor
Péter Zoltán
Plánder Krisztina
Rábaközi Szilvia
Schmell Bernadett
Schárdi Péter
Szabó Brigitta
Tomasics György
Tóth Rita
Vincze Noémi
Zakó Szilvia

III. D

Osztályfőnök: **Csizmadia Rózsa**

Balogh Judit	Kovács Zita
Bárdos Henrietta	Kuzma Angéla
Bognár Veronika	Lackenbacher Szilvia
Böjti Mónika	Lakatos Andrea
Burka Szilvia	Lázár Eszter
Czinege Márta	Lipódi Ildikó
Ernszt Erika	Matola Anikó
Farkas Gábor	Pelhős Judit
Fekete Eszter	Reizner László
Ferenc Szabolcs	Sándor Tímea
Gaál Anita	Szakony Zita
Gelsei Bernadett	Szerdahelyi Eszter
Gerlei Judit	Szörcsök Ildikó
Hajdu Katalin	Tanai Andrea
Herman Melinda	Tóth Krisztina
Hózensteiner Andrea	Varga Erika
Kovács Ágota	

III. E

Osztályfőnök: **Dr. Straub Boldizsárné**

Andrasek Rita	Kovács Szilvia
Bán Beáta	Kozári Ildikó
Barabás Rita	Kunecz Gabriella
Bazsó Katalin	Lamm Ivette
Borbás Mónika	Máté Ildikó
Böte Bernadett	Németh Anita
Csesztregi Mónika	Németh Ágnes
Forró Mónika	Németh Éva
Gergely Ágnes	Papp Judit
Gyurkó Beáta	Resetár Szonja
Horváth Anita	Ramocsa Kornélia
Horváth Beáta	Sándor Ildikó
Horváth Erika	Skrapics Szilvia
Horváth Mónika	Szalay Mónika
Jónás Livia	Szentes Mónika
Kalamár Szilvia	Takács Mónika
Kele Beatrix	Varga Ildikó
Kondricz Bernadett	Zsohár Beáta
Kovács Krisztina	

IV. A

Osztályfőnök: **Pék Pál**

Baj Anikó
Domina Zoltán
Farkas Magdolna
Éberling Judit
Farkas Tamás
Gunyhó Katalin
Hajmási Gábor
Józsa Krisztina
Klein Ottília
Kötő Attila
Kütsön Ildikó
Lamm Attila
Lábodi Beáta

Miha Márta
Pete Anikó
Somlai Roland
Szabó Gabriella
Takács Erika
Tóth Erika
Tóth Katalin
Varga Béla
Varga Brigitta
Várhelyi Gabriella
Vilmos Anikó
Zentai Mónika

IV. B

Osztályfőnök: **Németh Jánosné**

Antal Anita
Balassa Ágnes
Csányi Ildikó
Gombor Rita
Hajdú Helén
Hegedűs Erika
Horváth Margit
Kátai Gabriella
Kiss Erzsébet
Korosa Anita
Kovács Renáta
Kozma Anita
Kövesdi Katalin

Megyeri Krisztina
Nyul Katalin
Póka Krisztina
Salamon Andrea
Stand Ardrea
Szörcsök Anikó
Tóth Tímea
Valgut Anita
Varga Marianna
Vass Beatrix
Velicskó Anita
Zathurechky Zsófia

IV. C

Osztályfőnök: **Soós Sándorné**

Balázs Szilvia
Bedő Katalin
Béres János
Bukovics Krisztián
Csabai Tímea
Csányi Erika
Dara Tímea
Gálos Katalin
Horváth Krisztina
Karsai Anita
Keppel Zoltán

Kocsis Erika
Kőfalvi Csaba
Kuzsner Bernadett
Ladeczky László
Lukács Klára
Németh Szilveszter
Reterics Mónika
Sánta Judit
Szoldatics Csilla
Takács Csaba
Tóth Hajnalka

IV. D

Osztályfőnök:

Dr. Ördög Ferencné

Anek Rita
Balogh Csilla
Baraniuk Mónika
Barkóczy Péter
Bor Tímea
Botfai Ágnes
Bősze Hajnalka
Császár Mária
Csóka Rózsa
Gerencsér Zsuzsa
Gőz Zita
Halász Mariann
Hencz Gabriella
Horváth Andrea
Horváth Judit
Horváth Mónika
Iberpaker Attila
Kámán Éva

Kovács Erika
Marton Katalin
Milei Andrea
Nagy Anita
Pintér Zita
Polai Krisztina
Rác Klára
Spór Katalin
Szabó Edit
Szendrei Zsolt
Szerdahelyi László
Takaró Bea
Tejfel Annamária
Török Gabriella
Tusják Andrea
Vadász Anita
Vigh Ágota

IV. E

Osztályfőnök: **Kálovics Ferencné**

Baksa Beatrix	Lang Éva
Beák Laura	Mihovics Andrea
Beke Rózsa	Németh Tünde
Büki Krisztina	Nikli Erika
Cziráki Ildikó	Novák Éva
Csizmadia Annamária	Onódi Tünde
Gaál Emőke	Pergel Marianna
Gilincsek Tímea	Pete Zsuzsanna
Hajdú Ildikó	Pető Csilla
Harangozó Helga	Prekly Judit
Horváth Erika	Resetár Renáta
Horváth Katalin	Révfi Ildikó
Kalocsai Henriette	Sümeecz Eszter
Kánnár Márta	Szabó Szilvia
Kárász Zsuzsanna	Takács Ildikó
Kisegyházi Tímea	Varga Melinda
Kontó Mária	Varga Rita
Krabács Judit	Zvér Ildikó

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka rendszere és szervezete

Iskolánk, a Dr. Mező Ferenc Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Gépíró és Gyorsíró Szakiskola funkciói, feladatai szereteágazóak, egyszerre többféle tanterv és nevelési elv kötelezettségének kell eleget tennünk. Az iskola jelenlegi profilja 1983-ban állandósult.

GIMNÁZIUM

A gimnázium nappali tagozatán 12 osztályban 320 tanulót nevelünk, oktatunk. Az egységes, minden tanuló számára fakultatív választási lehetőséggel bővülő gimnáziumi képzés bevezetésére az 1979/80. tanévben került sor. Az iskolatípus alapvető funkciója természetesen megmaradt: a lehető legalaposabban felkészíteni a tanulókat felsőfokú továbbtanulásra, a felvételi vizsgákon való megfelelésre. Ennek megfelelően alakítottuk ki a többletórában tanulható, választható tantárgyak rendszerét. A tanulók valamennyi elméleti tárgyból választhatnak már az első évfolyamtól kezdődően. Az iskola élve a gyakorlati fakultáció szervezésének lehetőségével, tanévenként egy-egy csoportot szervez számítógépkezelői ismeretekből és gépírásból. Ezek a tanulók az érettségi vizsga mellett gyakorlati záróvizsgát tesznek, amelynek birtokában könnyebbé válik munkába állásuk.

A gimnázium — felismerve az idegen nyelvi oktatás javításának szükségességét — 1986-tól minisztériumi engedéllyel speciális tantervű idegen nyelvi osztályt indított. Az ide jelentkező tanulók angol és német nyelvből választhatnak, a választott idegen nyelvet négy éven keresztül, heti 7-8 órában tanulják.

SZAKKÖZÉPISKOLA

A közgazdasági szakközépiskolai képzés 8 osztályban a következő ágazatokban folyik: számvitel-gazdálkodási, pénzügyi, igazgatás-ügyviteli. Az iskolatípus elsődleges funkciója középfokú közgazdasági szakemberek képzése. Az itt érettségizett tanulók ágazatoktól függően az alábbi munkakörökben helyezkednek el: képesített

könyvelő, vállalati tervező, statisztikus, pénzügyi ügyintéző, gyorsíró, gépiró, igazgatási ügyintéző.

Ennek megfelelően a társadalom, a helyi vállalatok és intézmények elvárásainak eleget téve megteremtettük a számítástechnikai képzés tárgyi és személyi feltételeit. Jól felszerelt laboratóriumunkat az oktatás, a tantárgyi programfejlesztés szolgálatába állítva, minden tanuló számára, a gyakorlati oktatás keretében, lehetőséget biztosítunk a számítástechnikában jártasság megszerzésére.

Az iskolatípus természetesen kiemelt feladatának tekinti a tovább tanulni szándékozó szakközépiskolai tanulók felkészítését, elsősorban szakirányú felsőfokú továbbtanulásra. Az alábbi felsőfokú intézményekben nyílik lehetőség ún. szakirányú továbbtanulásra: Közgazdaságtudományi Egyetem, Pénzügyi-Számviteli Főiskola, Államigazgatási Főiskola.

GÉPIRÓ ÉS GYORSÍRÓ SZAKISKOLA

Tanévenként egy osztályt iskolázunk be a szakiskolába. Az iskolatípus kizárólagos funkciója a második tanév végén gépírásból és gyorsírásból teendő záróvizsgára való felkészítés.

Mindhárom iskolatípus tanulóinak lehetősége nyílik az iskolai diákmozgalomba, a tanórán kívüli tevékenységi formákba való bekapcsolódásra. Nevelő munkánk hatékonysága alapvető bázisának a tanórát tekintjük, az itt folyó munka fegyelmezettsége, eredményessége meggyőződésünk szerint alapvetően meghatározza a tanulóifjúság arculatát. Az érdeklődő és tehetséges tanulók számára tanévenként 18-20 féle szakkört, öntevékeny diákkört, több sportcsoportot, énekkart, tömegsport órákat szervezünk. Az iskola az öntevékeny diákkörök működési feltételeit biztosítja, ezzel is segítve a tanulók egyéni érdeklődésének, öntevékenységének, közéletiségének kielégítését.

FELNŐTTOKTATÁS

Iskolánkban 1964 óta folyik felnőttoktatás, jelenleg a gimnázium levelező tagozatára iskolázunk be tanévente egy vagy két osztályt. Az 1985. évi új oktatási törvény bevezetése óta a gimnázium levelező tagozatára történő jelentkezés egyetlen feltétele az általános iskolai végzettség.

Nagykanizsa, 1989. május 19.

Mayer Ferenc
igazgató

Néhány jellemző felszíni alakzat megfigyelése Nagykanizsa környékén

(Részlet Birkner Zoltán 3. A osztályos tanuló OKTV győztes dolgozatából)

1. Vályogos felszíneken

A) Deráziós völgyek

A vizsgált területünk agyagos, vályogos térszínein bármerre körülnézünk, mindenütt a derázióknak kétségtelen nyomaival, illetve annak fontos szerepével találkozunk. Ezek a pleisztocénban kialakult formák a legváltozatosabb alakzatokban láthatók, melyek ma is alakulnak.

Az újpleisztocéni időszak lösze vastagon borította a fővölgyek oldalait, amely löszanyag idővel elvályogósodott a felszínen. A vályogosodott réteg alatt sűrűn változnak egymással a vályogos, löszös és homokos rétegek. Az előbbieket a tömörségüknél fogva víz-



1. kép

záró réteg szerepét töltik be. A dombvidék magasra felhúzódozó talajvize utat talált magának ezek egyenetlen felületén, sőt utat csinált magának a völgy talpa felé való mozgása közben, ami viszont a lösz karsztosodását idézte elő. Ezek a járatok nagyobb mennyiségű mészkiválásával berogytak, és a térszínen egy enyhe teknő jött létre, mely idővel kidolgozódott.

Az újabb zalai vizsgálatok szerint, ehhez karsztosodó lösz sem szükséges, mert létezik a felszín alatti anyagkihordás jelensége, a szuffozió (Gódor Gy. 1979.).

A deráziós völgyeknek völgytalpa nincs, lejtőszögük a fejlődési állapotuktól függően a mélyebbeknél nagyobb, az utóbbiaknál felfedezhető a tömegmozgások enyhe nyoma, a torkolati rész gyakran belesimul a völgyoldalba. Ezek a képződmények többnyire a nagyobb völgyek oldalain láthatók, ha van viszonylag elegendő tér mögötte. Szép formáját fedezhetjük fel a Principális-völgyben, Új-udvarnál, az országút fölött (1. kép).

A deráziós völgyek építésében a felületi lepusztítás uralkodik a vonalas felett, amennyiben az areálisan lepusztított kőzeteket a völgy tengelyében lineárisra vált erózió szállítja az erózióbázis felé.

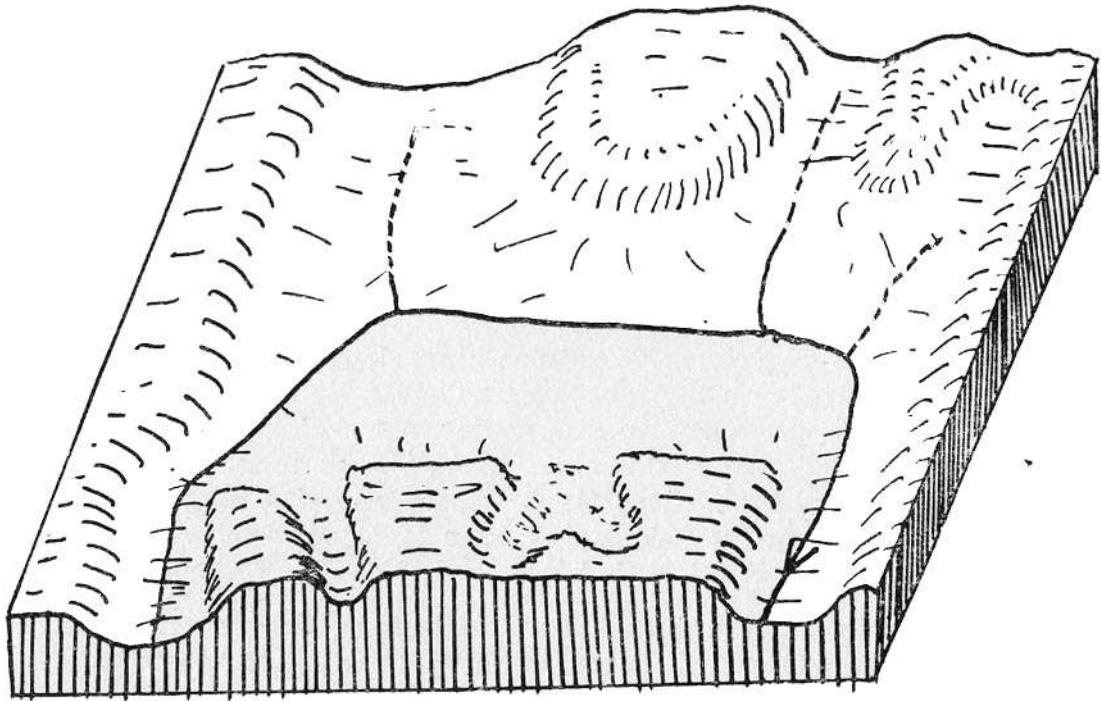
A deráziós völgyek kialakulásának fő időszaka a pleisztocén volt, de ez nem jelenti azt, hogy a deráziós völgyképződés ma már nem működik. Működik, de számottevő mértékben csak a völgyfőknél, a nagyeresű szakaszokon, valamint a szántóföldi művelés alatt álló területeken.

A deráziós völgyek hátravágódásuk közben forrásokat fűzhetnek fel, amelyek vízzel látják el, s így átalakulhatnak komplex völgyggyé.

B) Völgytalálkozások

Nagykanizsa környékének legszebb része a homokkomáromi völgytalálkozás, amely egy valóságos völgy-medencét képez. Ebben a völgy-medencében található Homokkomárom nevű falu, a Homokipatak vizenyős völgytalpán pedig kaszálók vannak (2. kép, 1. ábra).

Az itt található hat deráziós és komplex völgy olyan tömegű vizet zúdított egymásra, hogy a pannóniai homokos rétegek kihordása meggyorsult, és egy medenceszerű tágulatot alakítottak ki.



1. ábra



2. kép

C) Erdei vízmosások

Az erdővel borított területen a derázió nem működhet, hiszen a lombfelület, az avartakaró, a fagyökerek lehetetlenné teszik a felületi lemosódást, és helyette vízmosások képződnek.

Ezek meredek falúak, nagyésűiek, és éppen ezért V alakúak, és gyorsan növekednek. Fejlődésük gyorsasága összefügg a vízgyűjtőjük nagyságával, az esésükkel és azzal a kőzettel, amelyikbe bevágódtak (3. kép).

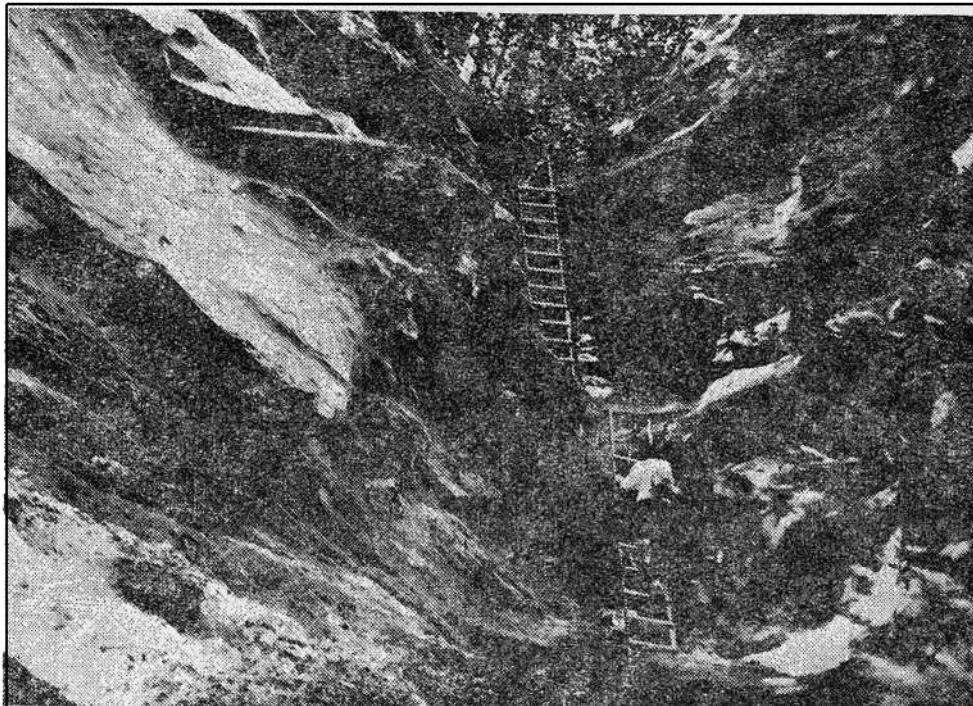


3. kép

Az erdős területek eróziós völgyei közül a legszebb — turisták által gyakran látogatott — Kőszikla-szurdok (népi nevén a „kü-cikla”). Hossza kb. 150 m, keresztmetszete V alakú, és a felsőpannóniai rétegekbe vágódott be.

A szurdok alján ér csörgedezik, amely a vízzáró anyag és márga rétegek fölött ún. „könnyező falak”-ból, illetve a szurdok felső részét alkotó homokkövek alól szivárog elő. A homokkőpadokat egymástól laza homokrétegek választják el. Az utóbbiak gyors puszt

tulása a homokkő tömbök preparálódását, majd a leszakadását eredményezi. Ennek a folyamatnak az eredményét egyik évről a másikra is lehet látni (4. kép).



4. kép

Szurdokat a környezetből lezúduló záporvizek és az állandó vízfolyást képező ér alakította ki, és alakítja ma is. A hűvös és nedves környezetében nagy májmoha telepek élnek.

D) Löszmélyutak

A dombtetők a legjobb mezőgazdasági területek. A hozzájuk vezető utak bár az enyhébb lejtőségeket vették igénybe, mégis elég meredek voltak ahhoz, hogy az esővíz a kerécsapát kivésse. Az emberek bekapálták az eróziós árkokat (ma gép egyengeti) minden nagyobb eső után, így a hosszú évtizedek alatt 4-6 m mély bevágások keletkeztek (5. kép).

Ahol lekövezték az alját, ott nem mélyül tovább az út, de szélesedik, a felületi lemosódás és a téli szétfagyás miatt.

Amennyiben a mélyút oldalai löszből vannak, akkor függőlegesek, ha vályogból, akkor ferdek, mert hiányzik a löszre jellemző



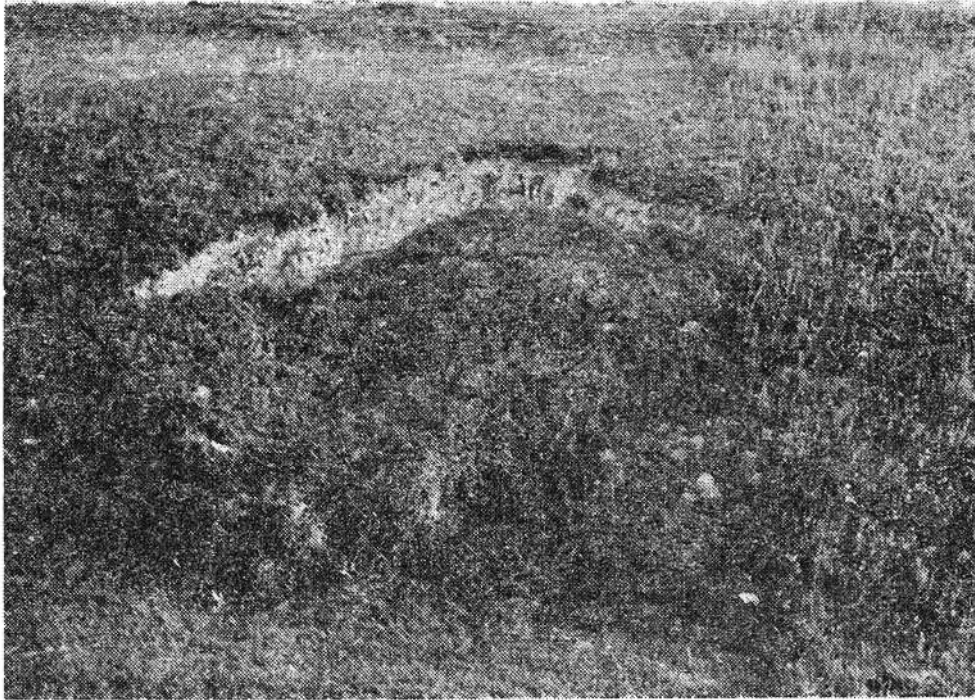
5. kép

szilárdító mésztartalom belőle. A lösz gyorsabban pusztul a vályognál. Nagykanizsa környékén mindkettő jelen van a mélyutakban.

E) Talajcsúszások

Nagykanizsa környezetében nem találtam suvadásos területeket. Ez talán azzal függ össze, hogy a domboldalakban magasan van

a felsőpannóniai homokkő és a homok, ami elvezeti a vizet, és nem képez csúszófelületet a fölötte levő löszös — vályogos rétegeknek. Ezért legfeljebb talajcsúszások fordulnak elő a meredek völgyoldalakon (6. kép).



6. kép

A felvétel a Hélforrás völgyében, a szőlők közelében készült, a csúszás hossza kb. 5 méter, és kb. 30-35°-os lejtőn csúszott meg. A hosszú őszi esőzések alkalmával a vályog magába szívta a vizet. Így egészen képlékeny lett. Ezután a fűvegetáció gyökérszete által összefogott talaj lecsúszott az alatta levő képlékeny anyagon.

A talajcsúszások hozzájárulnak a völgyek szélesítéséhez, a felszín pusztulásához, mivel a lecsúszott talaj gyorsabban szétmosódik.